

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om inkomstskatteskalan för 2025 och lag om ändring och temporär ändring av inkomstskattelagen samt till vissa andra skattelagar

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om inkomstskatteskalan för 2025 och lag om ändring och temporär ändring av inkomstskattelagen samt till vissa andra skattelagar (RP 108/2024 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Delegationen har hört

- konsultativ tjänsteman Timo Annala, finansministeriet
- finansråd Filip Kjellberg, finansministeriet
- chef för juridiska ärenden Matti Merisalo, Skatteförvaltningen
- forskarprofessor Tuomas Kosonen, Statens ekonomiska forskningscentral
- forskningsdirektör Tero Kuusi, Näringslivets forskningsinstitut ETLA
- direktör, enhetschef Juuli Broms, Konkurrens- och konsumentverket
- specialsakkunnig Pekka Montell, Finlands Kommunförbund
- skatteexpert Lauri Lehmusojä, Finlands näringsliv rf
- ledande skatteexpert Tomi Viitala, Centralhandelskammaren
- chef för samhällspåverkan Niko Pankka, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- skatteexpert Jukka-Pekka Hellman, Företagarna i Finland rf
- chefsekonom Mikael Kirkko-Jaakkola, Skattebetalarnas Centralförbund rf
- Senior Vice President Antti Karppi, If Skadeförsäkringsbolag Ab
- direktör Tuomas Majuri, OP Gruppen.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- kommunikationsministeriet
- arbets- och näringsministeriet
- Kyrkostyrelsen
- Finlands ortodoxa kyrkostyrelse

Betänkande FiUB 16/2024 rd

- Akava ry
- Autoalan Keskusliitto ry
- Bilimportörerna och -industrin rf
- Pensionstagarnas Centralförbund PCF rf
- Konsumentförbundet rf
- STTK rf
- Suomen kotityöpalveluyhdistys ry
- Talotekniikkaliitto ry
- Mandatum.

Inget yttrande av

- Finanssiala ry.

PROPOSITIONEN

Propositionen innehåller ett förslag till lag om inkomstskatteskalen för 2025 och förslag till lagar om ändring av inkomstskattelagen, lagen om beskattningsförfarande och lagen om skatteredovisning. I propositionen föreslås det också att vissa bestämmelser i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och inkomstskattelagen för gårdsbruk upphävs.

Den föreslagna lagen om inkomstskatteskalen för 2025 innehåller en progressiv inkomstskatteskala som ska tillämpas på beskattning av förvärvsinkomst vid statsbeskattningen. Enligt skatteskalan höjs alla utom de två högsta inkomstgränserna med cirka 3,4 procent på grund av indexjusteringar. Någon justering görs inte i fråga om de två högsta inkomstgränserna. Som ett led i ersättandet av förvärvsinkomstavrdraget med arbetsinkomstavrdraget ändras de två högsta marginalskattesatserna i skatteskalan.

Inkomstskattelagen ändras så att procentsatsen för arbetsinkomstavrdraget, avdragets maximibelopp, inkomstgränserna och procentsatserna för minskningen samt grundavdragets maximibelopp höjs. Dessutom föreslås det att maximibeloppet för arbetsinkomstavrdraget höjs med 50 euro för varje minderårigt barn som den skattskyldige ska försörja. Höjningen beviljas till dubbelt belopp i fråga om ensamförsörjare.

Förvärvsinkomstavrdraget ska enligt förslaget slopas och ersättas med en förhöjning av arbetsinkomstavrdraget.

Beskattningen av pensionsinkomster skärps genom en minskning av pensionsinkomstavrdraget.

Maximibeloppet för hushållsavdraget och procentsatsen för ersättningar sänks samtidigt som självriskandelen höjs. Maximibeloppet föreslås vara 1 600 euro, procentsatsen för ersättningen för arbete 35 procent och för lön 13 procent. Självriskandelens belopp föreslås bli 150 euro.

Sänkningen av beskattningsvärdet för tjänstebilar som betraktas som utsläppsfria under körtiden förlängs fram till utgången av 2029. Beskattningsvärdet sjunker med 170 euro per månad.

Betänkande FiUB 16/2024 rd

I propositionen föreslås det att arbetsgivaren i större utsträckning ska kunna bekosta sådana flyttningskostnader för sina anställda som beror på arbetsställets placering och för kostnader för utomstående serviceproducenters tjänster i samband med myndighetsregistreringar och genomförandet av dem. Det föreslås dessutom att det ska skrivas in i lagen att kulturell, språklig och liknande träning som arbetsgivaren bekostar ska vara en skattefri förmån för anställda i fråga om arbete i gränsöverskridande fall.

Inkomstskattelagen föreslås få bestämmelser om beskattning av kundförmåner som inflyter på grund av krediter, insättningar och placeringar. Enligt förslaget ska en kundbonus, en kundgottgörelse, en kundrabatt eller någon annan motsvarande förmån med penningvärde som baserar sig på en kundrelation betraktas som skattepliktig kapitalinkomst för ett dödsbo eller en fysisk person, om förmånen inflyter eller bildas på basis av beloppet eller värdet av privata hushålls krediter, insättningar, placeringar, placeringsförsäkringar, försäkringsbaserade investeringsprodukter eller kapitaliseringsavtal. Förmånen utgör dock skattefri inkomst till den del den används eller gäller tjänster, serviceavgifter eller krediträntor som hänför sig till de poster som nämns ovan, och om förmånen inte betalas i pengar eller på något därmed jämförbart sätt. Dessutom förutsätter skattefriheten att kunden inte kan påverka användningsändamålet för förmånen.

Enligt förslaget ska bestämmelserna om utbildningsavdrag i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och i inkomstskattelagen för gårdsbruk upphävas.

I inkomstskattelagen föreslås ändringar som beror på ändringarna i förordningen om stöd av mindre betydelse (så kallade de minimis-stöd), alltså i den bemärkelsen att totalbeloppet av stödtagarens samtliga stöd av mindre betydelse under sammanlagt tre skatteår höjs till 300 000 euro.

Det föreslås ändringar i bestämmelserna i lagen om skatteredovisning och inkomstskattelagen som gäller skattetagargruppernas utdelning av samfundsskatten och den temporära tillämpningen av utdelningen. Genom ändringarna av utdelningen kompenseras kommunerna för de förändringar i intäkterna av samfundsskatten som det förlängda skattestödet för tjänstebilar med nollutsläpp och sloandet av utbildningsavdraget för arbetsgivare medför i enlighet med regeringsprogrammet för regeringen Orpo.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2025 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2025. Bestämmelsen om beskattning av kundförmåner som inflyter på grund av krediter, insättningar och placeringar träder dock i kraft vid ingången av 2026. Bestämmelsen om sänkningen av beskattningsvärdet för tjänstebilar som betraktas vara utsläppsfria under körtiden föreslås träda i kraft vid ingången av 2026 och gälla fram till utgången av 2029.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar.

Betänkande FiUB 16/2024 rd

Propositionen innehåller förslag till lag om inkomstskatteskalen för 2025 och till andra grunder för förvärvsinkomstskatten. Dessutom innehåller propositionen förslag till skattemässig behandling av kundförmåner inom finansbranschen. Nedan går utskottet in på de viktigaste ändringsförslagen.

I propositionen föreslås det också att bestämmelserna om utbildningsavdrag i näringskattelagen och lagen om inkomstskatt för gårdsbruk upphävs och att de bestämmelser i lagen om skatteredovisning och inkomstkattelagen som gäller skattetagargruppernas utdelning av samfundsskatten och den temporära tillämpningen av utdelningen ändras. I inkomstkattelagens bestämmelse om övervakning av statligt stöd i anslutning till skogsgåvoavdrag görs dessutom de ändringar som följer av ändringen av den så kallade de minimis-förordningen. Utskottet har inga invändningar mot de här förslagen.

Ändringar i skattegrunderna

De föreslagna åtgärderna baserar sig på skrivningarna i regeringsprogrammet för regeringen Orpo och på de tilläggsåtgärder som regeringen beslutade om vid ramförhandlingarna i våras.

I regeringsprogrammet sägs det att för att förbättra incitamenten för att ta emot arbete lindras beskattningen av förvärvsinkomster med betoning på låg- och medelinkomsttagare genom att arbetsinkomstavrdraget höjs. Skattelindringen uppgår till cirka 100 miljoner euro i beskattningen för 2025 och till totalt 405 miljoner euro under hela regeringsperioden. Det föreslås att lindringen genomförs genom höjning av procentsatsen för arbetsinkomstavrdraget, avdragets maximibelopp och procentsatserna för minskningen.

I överensstämmelse med regeringsprogrammet görs årligen en indexjustering i beskattningsgrunderna för skatten på förvärvsinkomster på samtliga inkomstnivåer. Under vårens ramförhandlingar beslutade regeringen om ytterligare åtgärder som ska förbättra hållbarheten i de offentliga finanserna och skapa förutsättningar för att stoppa skuldsättningen. Som en del av denna helhet beslutade regeringen att inte göra någon indexjustering 2025 i fråga om de två högsta inkomstklasserna i statens inkomstskatteskala. Indexjusteringen görs genom att höja inkomstgränserna i den progressiva inkomstskatteskalen, med undantag av de två högsta inkomstklasserna, samt genom att ändra grundavdragets maximibelopp och arbetsinkomstavrdragets minimibelopp, inkomstgränserna för minskning och den ena procentsatsen för minskningen. Inkomstskatteskalanens högsta nivå ska också 2025 vara 150 000 euro, eftersom ingen indexjustering görs i fråga om de två högsta inkomstklasserna. Som ett led i ersättandet av förvärvsinkomstavrdraget med arbetsinkomstavrdraget ändras de två högsta marginalskattesatserna.

Indexjusteringen av beskattningsgrunderna för förvärvsinkomster beräknas i propositionen minska förvärvsinkomstskatten med cirka 711 miljoner euro. Underdimensioneringen av indexjusteringen för de två högsta inkomstklassernas del väntas öka skatteinkomsterna med cirka 54 miljoner euro jämfört med om indexjusteringen skulle göras till fullt belopp i alla inkomstklasser.

Som ett led i de ytterligare åtgärderna för att anpassa de offentliga finanserna beslutade regeringen under vårens ramförhandlingar att skärpa beskattningen av pensionsinkomster så att beskattningen av de lägsta pensionerna inte stramas åt. Man beslutade att genomföra skärpningen ge-

Betänkande FiUB 16/2024 rd

nom att minska pensionsinkomstavrdraget med cirka 150 miljoner euro. På denna grund föreslås det att den ena procentsatsen för minskningen av arbetsinkomstavrdraget höjs från 15 procent till 19,6 procent. Skärpningen av beskattningen riktar sig enligt propositionen till inkomstintervall omkring 22 500—57 500 euro per år.

Propositionen innehåller ett förslag om att maximibeloppet för arbetsinkomstavrdraget höjs med 50 euro för varje minderårigt barn som den skattskyldiga ska försörja. Det finns inte något maximibelopp för förhöjningen på grund av antalet barn och inget maximibelopp per skattskyldig. Om en person är ensamförsörjare och inkomstskattelagens bestämmelser om makar inte tillämpas på honom eller henne, beviljas förhöjningen till dubbelt belopp. Enligt propositionen minskar skatteinkomsterna med cirka 90 miljoner euro till följd av den barnspecifika höjningen på 50 euro. I beskattningen används för närvarande inget barnavdrag. År 2015—2017 gällde temporärt ett barnavdrag i inkomstbeskattningen för att stödja barnfamiljer med små och medelstora inkomster.

Sakkunniga har kommit med kritik mot att ingen indexjustering ska göras i de två högsta inkomstklasserna. Man har också lyft fram de föreslagna ändringarnas konsekvenser för marginalsattesatserna och behovet av att också väga in de dynamiska effekterna. Också de minskningar som görs i pensionsinkomstavrdraget har kritiserats.

Sammantaget anser utskottet att de föreslagna ändringarna är motiverade. Syftet med höjningen av arbetsinkomstavrdraget är att stärka hushållens köpkraft och förbättra incitamenten för att ta emot arbete genom att sänka skatten på arbete. Syftet med arbetsinkomstavrdragets barnförhöjning är dessutom att stödja barnfamiljer samt förbättra incitamenten för minderåriga barns vårdnadshavare att arbeta.

Utskottet ser det också som motiverat att vidta åtgärder enligt ramförhandlingsbeslutet för att förbättra hållbarheten i de offentliga finanserna och skapa förutsättningar för att stoppa skuldsättningen. Åtgärderna behövs för att stärka de offentliga finanserna.

Utskottet påpekar dock att när det gäller den högsta gränsskattesatsen i förhållande till den skattesats som maximerar skatteinkomsterna finns det enligt utredning tecken i den nationalekonomiska litteraturen på att beskattningen i de högsta inkomstklasserna redan är så stram att den åtminstone ligger nära den punkt som maximerar skatteinkomsterna och som i ekonomisk vetenskap beskrivs med den så kallade Lafferkurvan.

Förvärvsinkomstavrdraget ersätts med arbetsinkomstavrdrag

Under vårens ramförhandlingar beslutade regeringen om ett åtgärdspaket för läget i kommunekonomin. Som en del av denna helhet beslutade regeringen att kommunernas skatteintäkter utökas och kommunalbeskattningens effektivitet förbättras genom att förvärvsinkomstavrdraget slopas och det samtidigt görs sådana ändringar i statsbeskattningen som begränsar åtstramningen av beskattningen. På grund av detta föreslås det att förvärvsinkomstavrdraget slopas och ersätts genom att arbetsinkomstavrdraget höjs. I enlighet med regeringens riktlinjer sänks ersättningarna för kommunernas skatteinkomstförluster på ett sätt som motsvarar ökningen av kommunalskatteintäkter. Dessutom utökas statsandelarna för kommunal basservice från och med 2025.

Betänkande FiUB 16/2024 rd

Förvärvsinkomstavdraget och arbetsinkomstavdraget är avdrag av olika typ. Förvärvsinkomstavdraget är ett avdrag som görs från nettoförvärvsinkomsterna och det beviljas på samma grunder vid såväl statsbeskattningen som kommunalbeskattningen. Arbetsinkomstavdraget görs från skatten. Det görs i första hand från inkomstskatten på förvärvsinkomster till staten, och till den del avdraget överstiger beloppet av inkomstskatten på förvärvsinkomster till staten, görs avdraget från kommunalskatten, sjukförsäkringens sjukvårdspremie och kyrkoskatten enligt förhållandet mellan dessa skatter.

Eftersom förvärvsinkomstavdraget är ett avdrag som görs från inkomsten, är dess inverkan för de skattskyldiga och kommunerna beroende av kommunalskattesatsens storlek. När förvärvsinkomst-avdraget ersätts med arbetsinkomstavdrag föreslås detta bli dimensionerat enligt den genomsnittliga kommunalskattesatsen. Följaktligen skärps beskattningen något i kommuner med en genomsnittligt högre kommunalskattesats, medan den lindras i kommuner med en genomsnittligt lägre kommunalskattesats. För att den föreslagna ändringen ska bli så neutral som möjligt med tanke på både de skattskyldiga och de offentliga finanserna föreslås det i propositionen att de två högsta marginalsattesatserna i inkomstskatteskalan ändras.

Ersättningen av förvärvsinkomstavdraget med arbetsinkomstavdrag beräknas minska intäkterna av inkomstskatten till staten med cirka 426 miljoner euro och öka intäkterna av kommunalskatten med cirka 338 miljoner euro, intäkterna av kyrkoskatten med cirka 39 miljoner euro och intäkterna av sjukförsäkringens sjukvårdspremie med cirka 49 miljoner euro på 2025 års nivå. Den föreslagna ändringen beräknas sammantaget ha en neutral effekt på skatteintäkterna. Eftersom intäkterna av kyrkoskatten ökar, kommer den statliga finansieringen till församlingarna enligt propositionen att minska. Regeringen kommer att överlämna en separat proposition om detta.

Sakkunniga har i huvudsak ställt sig bakom förslaget att förvärvsinkomstavdraget ersätts med arbetsinkomstavdrag.

Utskottet anser att ändringen är motiverad. Då förvärvsinkomstavdraget ersätts av arbetsinkomst-avdrag förskjuter det tyngdpunkten i avdragen från kommunalbeskattningen till statsbeskattningen och ökar på så vis intäkterna av kommunalskatten samt förbättrar kommunalbeskattningens effektivitet. Det är också fråga om en strukturell ändring i skattegrunderna som också kan bedömas bidra till att förtydliga skattesystemet.

Hushållsavdraget

Hushållsavdraget ska sänkas med 100 miljoner euro inom ramen för de ytterligare åtgärder som regeringen fattade beslut om vid ramförhandlingarna för att stärka de offentliga finanserna. Det föreslås att minskningen genomförs så att maximibeloppet för avdraget och procentsatsen för ersättningar sänks samtidigt som självriskandelen höjs. Maximibeloppet föreslås vara 1 600 euro, procentsatsen för ersättningen för arbete 35 procent och för lön 13 procent. Självriskandelens belopp föreslås bli 150 euro. Ändringarna har enligt propositionen dimensionerats så att avdrags-procentsatserna förblir så stora som möjligt.

I enlighet med den gällande lagstiftningen upphör det förhöjda hushållsavdraget för hushålls-, omsorgs- och vårdarbete samt fysioterapi och ergoterapi vid utgången av 2024. I fortsättningen

Betänkande FiUB 16/2024 rd

ska hushållsavdrag beviljas även för arbeten av den typen enligt lika grunder som när avdrag beviljas med anledning av arbete som innebär underhåll eller ombyggnad av en bostad.

Avdraget för att avstå från oljeuppvärmning ska i överensstämmelse med den gällande lagen omfattas av det höjda hushållsavdraget till utgången av 2027. Den föreslagna höjningen av självrisken gäller också hushållsavdrag som beviljas för åtgärder för att avstå från oljeuppvärmning.

De flesta av dem som hörts i utskottet har varit emot den föreslagna minskningen av hushållsavdraget. De utfrågade har ansett att neddragningarna är omfattande. Bland annat har det framförts att höjningen av självriskandelen utesluter fler små arbeten än tidigare från avdraget. Att det förhöjda hushållsavdraget för tillfälligt hushålls-, vård- och omsorgsarbete slopas vid utgången av 2024 har ansetts framhäva storleken på den föreslagna nedskärningen av hushållsavdraget. De frekventa ändringarna i hushållsavdraget har också ansetts försämra företagsklimatet och fördunkla avdragsreglerna. Å andra sidan har minskningen av hushållsavdraget också ansetts vara ett bra mål när det gäller att anpassa de offentliga finanserna. I det här avseendet har det bland annat lyfts fram att hushållsavdraget används mest av hushåll med höga inkomster och att det för avdraget årligen används cirka en halv miljard euro av skatteinkomsterna med de nuvarande bestämmelserna. Dessutom har det hänvisats till forskningsresultat som visat att hushållsavdraget inte effektivt stöder sysselsättningen i enlighet med målen för avdraget.

År 2022 beviljades cirka 522 000 skattskyldiga hushållsavdrag och avdragsbeloppet uppgick sammanlagt till cirka 525 miljoner euro.

Sammantaget sett anser utskottet att den föreslagna neddragningen av hushållsavdraget behövs och är angelägen. Åtgärden ingår i de ytterligare anpassningsåtgärder som regeringen beslutat om för att stärka de offentliga finanserna. Utskottet noterar också att hushållsavdraget även efter ändringen fortfarande är ett i fiskalt hänseende betydande stöd till dem som använder tjänster som berättigar till avdrag.

Skattesubventioner för tjänstebilar

I enlighet med ramförhandlingarna föreslås det i propositionen att giltighetstiden för skattesubventionen för utsläppsfria tjänstebilar förlängs till utgången av 2029. Det föreslås inga ändringar i de andra temporära skattelättnaderna för anställningsförmåner inom trafiken som anges i 64 a § i inkomstskattelagen. Sålunda fortsätter skattefriheten för laddningsförmån som arbetsgivaren erbjuder samt sänkningen av beskattningsvärdet för tjänstebilar med låga utsläpp normalt i enlighet med den gällande lagstiftningen till utgången av 2025.

Utfrågade sakkunniga har framhållit att även sänkningen av beskattningsvärdet för tjänstebilar med låga utsläpp samt skattefriheten för laddningsförmån som arbetsgivaren tillhandahåller bör fortsätta efter 2025. I fråga om laddningsförmån har man bland annat lyft fram den administrativa nackdel som beror på att förmånens värde ska mätas och som orsakas av att laddning på arbetsplatsen blir skattepliktig.

Betänkande FiUB 16/2024 rd

Sammantaget anser utskottet att det är motiverat att fortsätta med skattesubventionen för utsläppsfria tjänstebilar. Syftet är att utsläppsfria bilar fortfarande ska väljas som tjänstebilar och på så sätt utöka andelen utsläppsfria bilar av bilbeståndet.

Statsfinansiella skäl talar för att laddningsförmånen inte förlängs. Utskottet anser emellertid att det är ytterst viktigt att det förfarande för att mäta förmånens värde som ska införas när den skattefria laddningsförmånen slopas efter 2025 administrativt är tillräckligt lätt och tydligt både för de skattskyldiga och för skattetagarna. Vid behov ska detta säkerställas genom lagstiftning.

Flyttningskostnader och därtill anslutna resekostnader samt andra förmåner i samband med arbete i gränsöverskridande fall

I propositionen föreslås det att arbetsgivaren i större utsträckning ska kunna bekosta sådana flyttningskostnader för sina anställda som beror på arbetsställets placering och för kostnader för utomstående serviceproducenters tjänster i samband med myndighetsregistreringar och genomförandet av dem.

Ändringarna har förespråkats av sakkunniga, även om det också har påpekats att inga sysselsättningseffekter har påvisats. Vid utfrågningen har det dessutom framförts att skattefriheten för kulturell, språklig och annan motsvarande träning som bekostas av arbetsgivaren bör utvidgas också till utbildning som tillhandahålls familjemedlemmar.

Enligt propositionen ska de flyttningskostnader och kostnader för resor i samband med flytten som arbetsgivaren betalar för arbetstagaren alltid vara helt och hållet skattefria förmåner för arbetstagaren, i stället för nuvarande 50 procent, när flytten sker på grund av arbetsplatsens placering. Det blir ett incitament för arbetstagare att bosätta sig i Finland. Arbetsgivaren kan skattefritt ersätta även motsvarande kostnader för arbetstagarens familjemedlemmar. Lagändringen säkerställer också att en arbetstagare som flyttar till Finland får samma skattefria förmåner som en arbetstagare som flyttar från Finland till utlandet. Till följd av ändringen kan flyttningskostnader och kostnader för resor i samband med flytten vid flyttningar som beror på arbetsställets placering i hemlandet i fortsättningen bekostas helt och hållet skattefritt.

Mer omfattande skattefrihet för myndighetsregistreringar och därtill anslutna ärendetjänster även i fråga om familjemedlemmar uppmuntrar och gör det smidigare för arbetstagare att slå sig ner i Finland.

Utskottet anser att ändringarna är motiverade. Att skattefriheten för förmåner i anslutning till gränsöverskridande arbete utvidgas stöder ambitionen att öka Finlands dragningskraft på den internationella arbetsmarknaden och således motverka bristen på experter och stärka förutsättningarna för ekonomisk tillväxt.

Att skattefrihet för kulturell, språklig och annan träning som arbetsgivaren bekostar i fråga om arbete i gränsöverskridande fall skrivs in i lagen preciserar den nuvarande regleringen. Redan i nuvarande beskattningspraxis har kulturell, språklig och annan motsvarande träning i gränsöverskridande arbetssituationer kunnat betalas skattefritt till arbetstagaren.

Betänkande FiUB 16/2024 rd

Träningskostnader i samband med gränsöverskridande arbete utgör inte nödvändiga kostnader som kan jämföras med nödvändiga flytt- och resekostnader som beror på arbetsställets placering. Det är således fråga om en annan typ av utgift än de utgifter där skattefriheten enligt propositionen också ska gälla familjemedlemmar. Detta talar för att kostnaderna för arbetstagarens familjemedlemmar även i fortsättningen ska betraktas som skattepliktig förmån när arbetsgivaren ersätter dessa kostnader. I enlighet med nuvarande beskattningspraxis uppstår det dock inte heller i fortsättningen skattepliktig förmån av träning för familjemedlemmar, om familjens deltagande i träningen inte medför extra kostnader för arbetsgivaren.

Beskattning av finansbranschens kundförmåner

Inkomstskattelagen föreslås få en bestämmelse om den skattemässiga behandlingen av kundförmåner och andra motsvarande förmåner med penningvärde som grundar sig på en kundrelation och som beviljas av företag i finansbranschen. Syftet är att revidera beskattningspraxis i fråga om finansbranschens kundbonusar och motsvarande förmåner och på så sätt åtgärda de konkurrensolägenheter som Konkurrens- och konsumentverket pekat på när det gäller beskattningen. Genom beskattningen går det inte att direkt påverka vilka slags kundförmånsprogram företagen har, men genom beskattningen går det att påverka i vilka situationer olika förmåner med penningvärde är beskattningsbar inkomst och när de är skattefria kundrabatter. Målet är också att täta skattebasen för kapitalinkomster.

Inkomstskattelagen innehåller inte för närvarande några särskilda bestämmelser om den skattemässiga behandlingen av kundförmåner och andra motsvarande förmåner med penningvärde som grundar sig på en kundrelation och som beviljas av företag i finansbranschen. Beskattningen av dessa poster baserar sig på inkomstskattelagens allmänna bestämmelser och etablerad rätts- och beskattningspraxis.

Enligt förslaget ska en kundbonus, en kundgottgörelse, en kundrabatt eller någon annan motsvarande förmån med penningvärde som baserar sig på en kundrelation betraktas som skattepliktig kapitalinkomst för ett dödsbo eller en fysisk person, om förmånen inflyter eller bildas på basis av beloppet eller värdet av privata hushålls krediter, insättningar, placeringar, placeringsförsäkringar, försäkringsbaserade investeringsprodukter eller kapitaliseringsavtal. Förmånen utgör dock skattefri inkomst till den del den används eller gäller tjänster, serviceavgifter eller krediträntor som hänför sig till de poster som nämns ovan, och om förmånen inte betalas i pengar eller på något därmed jämförbart sätt. Dessutom förutsätter skattefriheten att kunden inte kan påverka användningsändamålet för förmånen. Det föreslås att bestämmelsen träder i kraft vid ingången av 2026. Enligt propositionen ger övergångstiden branschen en skälig tid att förbereda sig för och anpassa sig till denna nya beskattningspraxis.

Sakkunniga har understött eller motsatt sig den föreslagna ändringen beroende på vem som hörts. Dessutom har det vid utfrågningen framförts att den föreslagna regleringen bör träda i kraft genast vid ingången av 2025. Till denna del har bland annat EU:s regler om statligt stöd lyfts fram.

Vid utfrågningen har det också kritiserats att de föreslagna bestämmelserna är komplicerade ur kundens synvinkel och lämnar rum för tolkning. Det har bland annat framförts att förmåner som uppkommer på basis av krediter som betraktas som levnadskostnader inte bör ses som skatteplik-

Betänkande FiUB 16/2024 rd

tig kapitalinkomst utan de ska behandlas som en rabatt som erhållits i efterhand. Här påpekar utskottet att man redan i nuvarande rätts- och beskattningspraxis har ansett att de förmåner som fås på grundval av krediter i princip är skattepliktig kapitalinkomst. Lagen medför således inte någon ändring på den här punkten jämfört med nuläget.

Vid utfrågningen av sakkunniga aktualiserades också frågan om likabehandling av de förmåner som uppkommer genom skadeförsäkringar i olika bolag. I den föreslagna bestämmelsen återfinns de poster vars belopp eller värde ger upphov till förmåner som ska betraktas som skattepliktig kapitalinkomst. Enligt förslaget ska förmåner som uppkommer utifrån skadeförsäkringar inte betraktas som skattepliktig kapitalinkomst. Det saknar betydelse om försäkringsbolaget hör till en finansiell koncern eller inte. Det väsentliga vid bedömningen av skatteplikten är huruvida förmånen intjänas eller bildas utifrån beloppet eller värdet av de poster som nämns i bestämmelsen och till vad förmånen används eller riktas. Om det är fråga om en förmån som fås eller bildas enbart på grundval av skadeförsäkringar, är det inte fråga om skattepliktig kapitalinkomst oberoende av bolagsstruktur eller bolagets övriga förmåner. Också i ett och samma kundförmånsprogram kan det finnas skattepliktiga och skattefria förmåner, om det går att göra skillnad mellan sätten att intjäna förmåner.

När det gäller den internationella dimensionen av den föreslagna regleringen konstaterar utskottet att också nuvarande rätts- och beskattningspraxis gäller alla allmänt skattskyldiga personer i Finland och också kundbonusar och andra förmåner som fås från utländska företag. Den nya lagstiftningen medför inga förändringar i den internationella dimensionen av beskattningen av kundbonusar och andra förmåner.

Sammantaget sett anser utskottet att de föreslagna ändringarna behövs och fyller sitt syfte.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1–6 i proposition RP 108/2024 rd utan ändringar.

Betänkande FiUB 16/2024 rd

Helsingfors 8.11.2024

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Markus Lohi cent
vice ordförande Krista Mikkonen gröna
medlem Markku Eestilä saml
medlem Timo Heinonen saml
medlem Marko Kilpi saml
medlem Jari Koskela saf
medlem Suna Kymäläinen sd
medlem Aki Lindén sd
medlem Laura Meriluoto vänst
medlem Jari Ronkainen saf
medlem Joonas Räsänen sd
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Sami Savio saf
medlem Ville Valkonen saml
medlem Pia Viitanen sd
ersättare Hannu Hoskonen cent
ersättare Jukka Kopra saml
ersättare Juha Mäenpää saf
ersättare Riitta Mäkinen sd
ersättare Henrik Wickström sv
ersättare Peter Östman kd.

Sekreterare var

utskottsrad Tarja Järvinen.

Betänkande FiUB 16/2024 rd Reservation 1

Reservation 1 /sd

Motivering

Skatter tas ut för att finansiera åtgärder som vidtas av det allmänna. Skatterna ska samlas in så långt som möjligt i enlighet med allmänt accepterade egenskaper hos ett skattesystem, av vilka de viktigaste är neutralitet, rättvisa, förutsägbarhet och ekonomisk effektivitet. Den ekonomiska effektiviteten fullföljs när beskattningen är jämlik, skattebaserna täta, skattesatserna skäliga och skattelagstiftningen exakt. Det är bra att förutsägbarheten iakttas i skattebesluten och att skattebetalningen fördelas bland befolkningen enligt betalningsförmågan så att ingen drabbas av fattigdom på grund av beskattningen. Neutralitet syftar till minsta möjliga snedvridning av marknaden till följd av skattemässiga åtgärder.

SDP anser att alla egenskaper hos ett bra skattesystem inte förverkligas fullt ut i dag och i ännu mindre grad om regeringen genomför de planerade ändringarna i beskattningen. Ett bättre skattesystem uppmuntrar till arbete, säkerställer en rättvis skattebörd genom progressiv beskattning och säkerställer att olika inkomster inte beskattas på oskäligt olika sätt.

Regeringens skattepolitiska linje är ryckig, vilket inte representerar förutsägbarhet som krävs av skattesystemet. Socialdemokraterna anser att skattesystemet tydligare bör uppmuntra till arbete. Om indexhöjningarna av inkomstskatten görs delvis eller uteblir helt och hållet, leder detta till en konkret skärpning av beskattningen för dem som arbetar, vilket strider mot regeringens höga samsättningsmål. Socialdemokraterna skulle undvika att politisera indexhöjningarna och i stället genomföra dem fullt ut, vilket också utlovades i regeringsprogrammet. Det bör noteras att ett omfattande anpassningsbehov kräver omfattande medverkan av alla, också höginkomsttagare. Vi vill därför ha kvar gränsen för solidaritetsskatt på den tidigare nivån och höja den endast i enlighet med indexet i stället för att nästan fördubbla den. Det är oändamålsenligt att höja den nedre gränsen för solidaritetsskatten när den ställs i relation till regeringens massiva anpassningar.

Regeringens sänkning av pensionsinkomstavrdraget är oskälig. Pensionärer har inte stora möjligheter att påverka sin inkomstnivå, och det är inte motiverat att höja beskattningen för pensionärer som är medelinkomsttagare. Åtgärden skärper pensionstagarens skattesatser, som redan nu är högre än på löntagarnas inkomster av motsvarande storlek. I enlighet med principen om skatteneutralitet bör olika inkomster behandlas lika, medan försämringen av pensionsinkomstavrdraget ytterligare differentierar beskattningen av löne- och pensionsinkomster. Socialdemokraterna föreslår att den här försämringen återtogs.

Regeringen föreslår att ett barnspecifikt avdrag ska läggas till arbetsinkomstavrdraget. Socialdemokraterna stöder initiativet, men föreslår en större minskning per barn för att skapa ett tydligare incitament till arbete. Socialdemokraterna föreslår en 50 procent högre nivå på barnförhöjningen.

Bilism är det viktigaste sättet att ta sig till arbetet i en stor del av landet. För att det ska vara lönsamt att ta emot arbete är det bra att arbetstagaren kan dra av en skälig del av sina resekostnader i beskattningen. Den sänkning av bränsleskatten som regeringen föreslår är ett dyrare och sämre sätt att påverka kostnaderna för arbetsresor än avdrag för arbetsresor. Den största åtgärden som

Betänkande FiUB 16/2024 rd **Reservation 1**

kompenserar kostnaderna för arbetsresor i stadsområdena är en låg självrisk i avdraget för arbetsresor, medan det blir mindre lönsamt att ta emot arbete i glesbygdsområden efter att maximibeloppet för det årliga avdragstaket för arbetsresor uppnåtts. Av dessa orsaker föreslår socialdemokraterna att nivån på det höjda avdraget för arbetsresor 2023 förlängs till 2025.

De temporära skattelättnaderna för anställningsförmåner inom trafiken 2021—2025 upphör år 2025. Enligt propositionen förlängs skatteförmånen för utsläppsfria tjänstebilar, men skattefriheten för laddningsförmånen slopas. Vi föreslår att skattefriheten för laddning av el som arbetsgivaren erbjuder på arbetsplatsen förlängs. Laddningsförmånens betydelse för skatteinkomsterna är liten, men slopandet av den skulle i betydande grad komplicera den för företagen löneadministrativt betungande beskattningen av transporter i anslutning till arbetet. Vi vill inte fortsätta med skattelättnaden för tjänstebilar 2025 på grund av att stödet i stor utsträckning används för bilar som skulle anskaffas i vilket fall som helst.

De ändringar som planeras i hushållsavdraget främjar inte företagande i Finland. Minskningen av det avdrag som beviljas för vård- och omsorgstjänster från 60 procent till 35 procent har en betydande inverkan på avdragen och därmed på anskaffningen av tjänsterna. Socialdemokraterna föreslår att den förhöjda ersättningsprocenten, 60 procent, finns kvar för att de omsorgs- och vårdtjänster som används i stor utsträckning inte ska bli för dyra. Dessutom föreslår vi att självrisken förblir 100 euro i stället för 150 euro för att tröskeln för att använda sig av tjänsterna ska vara låg. Genom ändringen förbättras tillgången till omsorgs- och vårdarbete samt hemhjälp för äldre och på så sätt möjliggörs ett värdigt liv hemma så länge som möjligt genom omfattande stöd till medborgarna.

Vi föreslår att hushållsavdraget görs mer rättvist så att det i större utsträckning än för närvarande börjar omfatta boende i flervåningshus och radhus. Det måste bli möjligt att utnyttja hushållsavdraget för renoveringar som utförs med stöd av det finansieringsansvar som en delägare i ett bostadsaktiebolag har. En enkel modell för det är att bostadsaktiebolaget utfärdar ett intyg över att delägaren betalat arbeten för vilka han eller hon har finansieringsansvar.

I regeringens ändringar i beskattningen ingår inte några ändringar i kapital- eller samfundsbeskattningen för 2025. Detta tyder på att regeringen har ett ensidigt perspektiv på beskattningen som helhet och att den är ovillig att samla in inkomster från alla som kan betala. Regeringens nuvarande linje höjer skatterna på arbete, pension och konsumtion och förbiser åtstramningen av beskattningen av förmögenhet, företagsinkomst och kapitalinkomst. Sammantaget leder detta till ett mer regressivt skattesystem där tyngdpunkten i beskattningen flyttas från höginkomsttagare till låginkomsttagare, och dessutom försämrar betydande nedskärningar i inkomstöverföringarna och de offentliga tjänsterna ytterligare låginkomsttagarnas ställning. Socialdemokraterna föreslår i sitt uttalande att tyngdpunkten i skattesystemet flyttas från beskattning av arbete till beskattning av kapital, förmögenhet och skadeverkningar.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 3—6 enligt betänkandet,

Betänkande FiUB 16/2024 rd
Reservation 1

att riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 med följande ändringar (Reservationens ändringsförslag)

att riksdagen godkänner ett uttalande. (Reservationens förslag till uttalande)

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag

om inkomstskatteskalan för 2025

I enlighet med riksdagens föreskrivs:

1 §

Vid beskattningen för 2025 bestäms den inkomstskatt för förvärvsinkomst som enligt inkomstskattelagen (1535/1992) ska betalas till staten i enlighet med en progressiv inkomstskatteskala enligt följande:

Beskattningsbar förvärvsinkomst, euro	Skatt vid nedre gränsen, euro	Skatt på den del av inkomsten som överstiger den nedre gränsen, %
0	0	12,64
21 200	2 679,68	19
31 500	4 636,68	30,25
52 100	10 868,18	34
91 200	24 162,18	44,25

Ikraftträdande
(Som i FiUB)

Betänkande FiUB 16/2024 rd
Reservation 1

2.

Lag

om ändring och temporär ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i inkomstskattelagen (1535/1992) 58 § 6 mom., 105 a § och 131 § 3—5 mom.,
av dem 58 § 6 mom. sådant det lyder i lag 1515/2011, 105 a § sådan den lyder i lag 1123/2022
och 131 § 3 mom. sådant det lyder i lag 728/2004,
ändras den svenska språkdräkten i 35 b § 1 mom. 2 punkten samt 55 d § 1 och 2 mom., 69 c §,
93 § 1 mom., 100 § 2 mom., 106 §, 124 § 3 mom., 124 b §, 125 § 2 mom., 127 a § 1 mom., 127 b §
och 127 f §,
sådana de lyder, 35 b § 1 mom. 2 punkten i sin svenska språkdräkt i lag 732/2019, 55 d § 1 och
2 mom. i lag 1318/2016, 69 c §, 127 a § 1 mom. och 127 b § i lag 1557/2019, 100 § 2 mom. i lag
1123/2022, **93 § 1 mom.**, 106 § och 125 §:n 2 mom. i lag 1194/2023, 124 § 3 mom. och 124 b § i
lag 1302/2022 samt 127 f § i lagarna 1132/2021 och 1194/2023, och
fogas till lagen en ny 53 c § och temporärt en ny 64 a §, till 69 b §, sådan den lyder i lag 876/
2017, ett nytt 3 mom., till lagen en ny 69 d § och till 125 §, sådan den lyder i lagarna 946/2008 och
1194/2023, ett nytt 4 mom. som följer:

2 kap.

Skatteplikt för kapitalinkomst

53 c, 55 d §

(Som i FiUB)

64 a §

Anställningsförmåner inom trafiken

Skattepliktig inkomst uppkommer inte när arbetsgivaren bekostar laddning av arbetstagarens egen bil eller en bil som utgör grunden för förmånen att använda bil, på arbetsplatsen eller vid en för allmänheten tillgänglig laddningsstation.

Betänkande FiUB 16/2024 rd
Reservation 1

69 b, 69 c, 69 d §

(Som i FiUB)

93 §

Kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen

Som utgift för inkomstens förvärvande anses även kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen, beräknade enligt kostnaderna för anlitande av det billigaste fortskaffningsmedlet. Sådana kostnader kan dock dras av till ett belopp av högst **8 400** euro och endast till den del de under skatteåret överstiger **750** euro (självriskandel).

100 §

Pensionsinkomstavdrag

Fullt pensionsinkomstavdrag beräknas så att beloppet av den fulla folkpensionen i euro multipliceras med talet 1,173, varefter resultatet avrundas uppåt till närmaste hela tio euro. Pensionsinkomstavdraget får dock inte överstiga pensionsinkomstens belopp. Om den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst är större än fullt pensionsinkomstavdrag, minskar avdraget med 51 procent av det överskjutande beloppet. Till den del den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst överstiger 22 500 euro minskar avdraget dock med **15** procent av den överskjutande delen.

106, 124, 124 b §

(Som i FiUB)

125 §

Arbetsinkomstavdrag

Avdraget utgör 18 procent av det inkomstbelopp som avses i 1 mom. Avdragets maximibelopp är dock 3 225 euro. När den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst överstiger 24 250 euro, minskar avdraget med 2,22 procent av det belopp med vilket nettoförvärvsinkomsten överstiger 24 250 euro. Till den del den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst överstiger 42 550 euro minskar avdraget dock med 3,44 procent av den överskjutande delen. Avdraget görs före andra avdrag från inkomstskatten.

Betänkande FiUB 16/2024 rd
Reservation 1

Avdragets maximibelopp som avses i 2 mom. höjs med 75 euro för varje minderårigt barn för vilket den skattskyldige är vårdnadshavare vid skatteårets utgång. Om den skattskyldige inte omfattas av bestämmelserna om makar i denna lag och inte har en make utomlands, beviljas höjningen till dubbelt belopp i fråga om de barn för vilka den skattskyldige är enda vårdnadshavare.

127 a §

Hushållsavdrag

En skattskyldig får från skatten dra av en del av de belopp som han eller hon har betalat för arbete som utförts i en bostad eller fritidsbostad som han eller hon använder (*hushållsavdrag*). Till avdrag berättigar normalt hushålls-, omsorgs- och vårdarbete samt arbete som innebär underhåll eller ombyggnad av bostad eller fritidsbostad. Avdraget är högst 1 600 euro per år och det beviljas endast i den utsträckning som den i 127 b § avsedda avdragbara delen av kostnaderna överstiger 100 euro.

127 b §

Grunden för hushållsavdrag

Den skattskyldige får dra av
(1 och 2 punkten som i FiUB)
3) 60 procent av en ersättning för normalt hushålls-, omsorgs- och vårdarbete som har betalats till ett allmännyttigt samfund som avses i 22 §.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 127 b § 1 och 2 punkten får den skattskyldige för sedvanligt omsorgs- och vårdarbete dra av

1) arbetsgivares sjukförsäkringsavgift, obligatorisk arbetspensionsavgift, olycksfallsförsäkringspremie, arbetslöshetsförsäkringspremie och grupplivförsäkringspremie som den skattskyldige har betalat för sådant arbete som berättigar till hushållsavdrag samt dessutom 30 procent av den utbetalda lönen,

2) 60 procent av en ersättning för sådant arbete som berättigar till hushållsavdrag och som har betalats till en i förskottsuppbörsregistret införd person som avses i 25 § i lagen om förskottsuppbörd och som idkar inkomstskattepliktig verksamhet; ett motsvarande avdrag får göras också för en ersättning för arbete som har betalats på basis av arbete som utförts i en annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om den skattskyldige visar att betalningsmottagaren inte har gjort sig skyldig till sådana försummelse som avses i 26 § i lagen om förskottsuppbörd.

127 f §

(Som i FiUB)

Ikraftträdande

Betänkande FiUB 16/2024 rd
Reservation 1

(Som i FiUB)

Reservationens förslag till uttalande

*Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att utsträcka det hushålls-
avdrag som avses i 127 a § i inkomstskattelagen till att omfatta sådana renoveringar i fler-
våningshus och radhus som delägarna i bostadsaktiebolaget har finansieringsansvar för.*

Helsingfors 8.11.2024

Joona Räsänen sd
Suna Kymäläinen sd
Pia Viitanen sd
Aki Lindén sd
Riitta Mäkinen sd

Betänkande FiUB 16/2024 rd Reservation 2

Reservation 2 /cent

Motivering

Hushållsavdraget ska inte skrotas

Vi godkänner inte regeringens drastiska nedskärning av hushållsavdraget. Vi vill ha kvar avdraget på 2024 års nivå. Dessutom föreslår Centern att hushållsavdraget för ensamboende höjs.

Under förra valperioden var det nuvarande statsministerpartiet Samlingspartiet som då var i opposition och som i sin alternativa budget skrev att hushållsavdraget är ett utmärkt sätt att sänka skattekillen för tjänster, öka sysselsättningen och minska den svarta sektorn, och att tack vare att skattekillen sänks kan finländska hushåll lägga ut hushållsarbete, vård eller renoveringar billigare som köpta tjänster.

Men nu som regeringsparti har samlingspartiet annat ljud i skällan. Skatterna i vanliga människors vardag höjs kraftigt. Momssatserna vänder uppåt och hushållsavdraget nedåt. Regeringens skattepolitiska linje går ut på att vanliga människor ska betala mer i skatt. Men på det sättet kommer ekonomin inte att återhämta sig som regeringen tror.

För närvarande kan man få hushållsavdrag för 40 procent av arbetets andel vid renovering och 60 procent av arbetets andel vid hushålls-, omsorgs- eller vårdarbete, om man köper tjänsterna av ett företag. Maximibeloppet är för närvarande 2 250 euro för renoveringsarbeten och 3 500 euro för hushålls-, omsorgs- och vårdarbeten samt fysioterapi. Självrisken är 100 euro.

Efter regeringens nedskärningar är det från ingången av nästa år möjligt att få hushållsavdrag till ett belopp av högst 1 600 euro per person. Avdraget är 35 procent av arbetets andel, om man köper arbete eller skaffar tjänster av ett företag. Dessutom stiger hushållsavdragets självriskandel från nuvarande 100 euro till 150 euro.

År 2022 fick nästan 520 000 personer hushållsavdrag, av vilka omkring 195 000 var pensionärer. Med hjälp av avdraget har många vanliga finländare kunnat skaffa sig själva och sin familj tjänster som berättigar till avdrag. I fortsättningen är man i många hushåll som använt tjänster tvungen att fundera över hur mycket tjänster man kan köpa eller om man överhuvudtaget har råd med detta.

Den kraftigaste förändringen av alla sker inom hushålls-, omsorgs- och vårdarbete. Enligt Skattebetalarnas Centralförbunds kalkyl kommer nedskärningen av hushålls-, omsorgs- och vårdarbete (t.ex. städning) till exempel innebära en sänkning på 1 050 euro i en situation där en person köper tjänster för 4 000 euro under ett år. I år är hushållsavdraget i ett sådant exempel 2 300 euro, men nästa år 1 250 euro. En så här stor ändring som genomförs på en gång kan ha oanade konsekvenser för beteendet. Risken finns att fler arbetsplatser går förlorade än vad regeringen kan förutse i sin statistiska modellering.

Betänkande FiUB 16/2024 rd **Reservation 2**

När det gäller renoveringsarbete är förändringen mindre, men å andra sidan bör man beakta att byggbranschen allmänt taget är inne i en allvarlig recession. Branschen behöver därför inga fler hårda slag just nu. Annars kommer också renoveringar av småhus att gå ner i en djup recession. När det gäller renoveringsarbete, exempelvis när arbetets andel är 6 000 euro, får man i år 2 250 euro i avdrag, men nästa år bara 1 600 euro, varvid regeringens beslut skärper beskattningen med 650 euro.

I vårt alternativ bereder vi oss på att ha kvar samma villkor för hushållsavdraget som 2024. Vi avstår från att genomföra regeringens nedskärning på 100 miljoner euro. Dessutom vill vi 2025—2027 ha kvar det förhöjda maximibelopp och den avdragsprocent för hushålls-, omsorgs- och vårdarbete som var i bruk 2022—2024, också för fysioterapi som inkluderades i avdragsvillkoren för 2024. Sammanlagt lindrar våra ändringar i hushållsavdraget inkomstbeskattningen med 160 miljoner nästa år jämfört med propositionen.

Dessutom föreslår Centern att hushållsavdraget för ensamboende höjs och att det reserveras 12 miljoner euro per år för detta ändamål. För närvarande behandlar hushållsavdraget olika familjeformer ojämnt. För ensamboende är maximiavdraget otillräckligt till exempel vid renovering av kök eller badrum. Enligt Centerns förslag ska hushållsavdraget för ensamboende fördubblas.

Att sänka skatterna för inkomster på ministernivå är inte rätt nu när det ska göras besparingar

Regeringen genomförde från ingången av 2024 en skatt som är riktad till dem som har den bästa situationen av alla genom att höja den så kallade solidaritetsskattens nedre gräns till inkomster som överstiger 150 000 euro.

Den samhälleliga acceptansen för att sänka solidaritetsskatten är liten. Enligt en opinionsundersökning publicerad av Helsingin Sanomat den 15 oktober 2023 motsatte sig rentav 72 procent av finländarna sänkningen av solidaritetsskatten och endast 15 procent var för den.

Bara bland statsministerpartiet Samlingspartiets anhängare fick skatten nästan lika mycket stöd som motstånd. Däremot var en majoritet på 60 procent av finansministerpartiets anhängare emot skattesänkningen för höginkomsttagare och bara 30 procent förespråkade den.

Centern har inte sett sänkningen av solidaritetsskatten som ett klokt beslut och anser fortfarande att det inte är klokt. Nu då det är nödvändigt att i betydande grad anpassa de offentliga finanserna under valperioden finns det skäl att vara särskilt återhållsam med belöningar till dem som har det allra bäst ställt.

Vi måste spara, men det är inte obligatoriskt att lindra beskattningen av höginkomsttagare. Över huvud taget bör regeringen i större utsträckning väga sina beslut mot den övergripande hållbarheten i samhället och också mot rättskänslan.

Vi vill återinföra den nedre gränsen för solidaritetsskatten så att den motsvarar den högsta nivån i den normala skatteskalen, som efter indexjustering är 92 100 euro.

Betänkande FiUB 16/2024 rd Reservation 2

Indexjusteringar av beskattningen

Vi anser inte att regeringens beslut att frysa indexjusteringarna i fråga om de högsta inkomstklasserna är motiverat. Indexhöjningarna av beskattningen bör tillåtas fungera på normalt sätt.

Som temporär åtgärd är solidaritetsskatten ett bättre sätt för de höginkomsttagare som har de högsta inkomsterna att dra sitt strå till stacken när det ska göras besparingar.

Vi vill på normalt sätt göra en indexjustering av hela skatteskalan. I Centerns förslag är den nya högsta skatteklassen 92 100 euro, och där gäller en solidaritetsskatt. I propositionen är den näst högsta skatteklassen 88 200 euro och gränsen för solidaritetsskatten går vid 150 000 euro.

Vi vill höja arbetsinkomstavdraget mer än regeringen gör

När den nedre gränsen för den solidaritetsskatt som Centern föreslår sänks till 92 100 euro i kombination med indexjustering i alla inkomstklasser ökar statens skatteintäkter med 50 miljoner euro.

Denna tilläggsskatt som tagits ut på de högsta inkomsterna vill vi använda på ett sätt som stärker sysselsättningen genom att höja arbetsinkomstavdraget, det vill säga genom att sänka beskattningen av dem som utför arbete med 50 miljoner euro mer än regeringen.

I sin helhet skärper vi alltså i viss mån beskattningen för dem som får de allra största förvärvsinkomsterna genom att sänka den nedre gränsen för solidaritetsskatten, men på motsvarande sätt gör vi en riktad skattelättnad för arbete i fråga om låg- och medelinkomsttagare.

Skatter som betalas av pensionärer

Vi godkänner den höjning av beskattningen av pensioner som regeringen planerar, men genomför den så att den riktas till pensionärer med högre inkomster.

Regeringens skattehöjning gäller pensionsinkomster på upp till cirka 50 000 euro. Centern anser att skattehöjningen på pensionerna bör utvidgas så långt att gränsen för solidaritetsskatten tar vid. På motsvarande sätt höjs beskattningen av pensionstagare med små och medelstora inkomster mer måttfullt än vad regeringen gör.

Detta kan göras exempelvis så att den ena procentsatsen för minskningen av pensionsinkomstavdraget är en procentenhet lägre än i propositionen. På motsvarande sätt höjs tilläggsskatten med 2,7 procentenheter i inkomstområdet 50 700 euro—92 100 euro mellan nollpunkten i pensionsinkomstavdraget och den solidaritetsskatt som Centern föreslår.

Vi förutsätter att regeringen i samband med att den kompletterande budgeten lämnas bereder en ny proposition om de skatter som betalas av pensionärer.

Betänkande FiUB 16/2024 rd
Reservation 2

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 3—6 enligt betänkandet,

*att riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 med följande ändringar (**Reservationens ändringsförslag**).*

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag

om inkomstskatteskalan för 2025

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Vid beskattningen för 2025 bestäms den inkomstskatt för förvärvsinkomst som enligt inkomstskattelagen (1535/1992) ska betalas till staten i enlighet med en progressiv inkomstskatteskala enligt följande:

Beskattningsbar förvärvsinkomst, euro	Skatt vid nedre gränsen, euro	Skatt på den del av inkomsten som överstiger den nedre gränsen, %
0	0	12,64
21 200	2 679,68	19
31 500	4 636,68	30,25
52 100	10 868,18	34
92 100	24 468,18	44,25

Ikraftträdande
(Som i FiUB)

Betänkande FiUB 16/2024 rd
Reservation 2

2.

Lag

om ändring och temporär ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i inkomstskattelagen (1535/1992) 58 § 6 mom., 105 a § och 131 § 3—5 mom.,
av dem 58 § 6 mom. sådant det lyder i lag 1515/2011, 105 a § sådan den lyder i lag 1123/2022
och 131 § 3 mom. sådant det lyder i lag 728/2004,
ändras den svenska språkdräkten i 35 b § 1 mom. 2 punkten samt 55 d § 1 och 2 mom., 69 c §,
100 § 2 mom., 106 §, 124 § 3 mom., 124 b §, 125 § 2 mom., 127 a § 1 mom., 127 b § och 127 f §,
sådana de lyder, 35 b § 1 mom. 2 punkten i sin svenska språkdräkt i lag 732/2019, 55 d § 1 och
2 mom. i lag 1318/2016, 69 c §, 127 a § 1 mom. och 127 b § i lag 1557/2019, 100 § 2 mom. i lag
1123/2022, 106 § och 125 §:n 2 mom. i lag 1194/2023, 124 § 3 mom. och 124 b § i lag 1302/2022
samt 127 f § i lagarna 1132/2021 och 1194/2023, och
fogas till lagen en ny 53 c § och temporärt en ny 64 a §, till 69 b §, sådan den lyder i lag 876/
2017, ett nytt 3 mom., till lagen en ny 69 d § och till 125 §, sådan den lyder i lagarna 946/2008 och
1194/2023, ett nytt 4 mom. som följer:

2 kap.

Skatteplikt för kapitalinkomst

53 c, 55 d, 64 a, 69 b, 69 c, 69 d §

(Som i FiUB)

100 §

Pensionsinkomstavrdrag

Fullt pensionsinkomstavrdrag beräknas så att beloppet av den fulla folkpensionen i euro multipliceras med talet 1,173, varefter resultatet avrundas uppåt till närmaste hela tio euro. Pensionssinkomstavrdraget får dock inte överstiga pensionsinkomstens belopp. Om den skattskyldiges net-

Betänkande FiUB 16/2024 rd
Reservation 2

toförvärvsinkomst är större än fullt pensionsinkomstavrdrag, minskas avdraget med 51 procent av det överskjutande beloppet. Till den del den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst överstiger 22 500 euro minskar avdraget dock med 18,6 procent av den överskjutande delen.

106 §

(Som i FiUB)

124 §

Fastställande av skatten

Inkomstskattesatsen för den inkomst som delvis skattefria samfund enligt 21 § 1 mom. och väglag enligt 18 § 3 mom. samt allmännyttiga samfund har erhållit från en fastighet är 4,67 procent.

Fysiska personer ska betala 5,85 procent i tilläggsskatt för pensionsinkomst till den del pensionsinkomsten efter pensionsinkomstavdraget överskrider 47 000 euro. När pensionsinkomsten överskrider 50 750 euro ska 2,7 procent betalas i förhöjd tilläggsskatt på den överskjutande delen, dock högst 1 099 euro. När pensionsinkomsten överskrider 90 000 euro ska den förhöjda tilläggsskatten minskas med 52,33 procent på den del som överskrider 90 000 euro. På tilläggsskatten för pensionsinkomst tillämpas de bestämmelser i denna lag eller någon annan lag som gäller den inkomstskatt på förvärvsinkomst som ska betalas till staten.

124 b §

(Som i FiUB)

125 §

Arbetsinkomstavdrag

Avdraget utgör 18 procent av det inkomstbelopp som avses i 1 mom. Avdragets maximibelopp är dock 3 247 euro. När den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst överstiger 24 250 euro, minskar avdraget med 2,22 procent av det belopp med vilket nettoförvärvsinkomsten överstiger 24 250 euro. Till den del den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst överstiger 42 550 euro minskar avdra-

Betänkande FiUB 16/2024 rd
Reservation 2

get dock med 3,44 procent av den överskjutande delen. Avdraget görs före andra avdrag från inkomstkatten.

Avdragets maximibelopp som avses i 2 mom. höjs med 50 euro för varje minderårigt barn för vilket den skattskyldige är vårdnadshavare vid skatteårets utgång. Om den skattskyldige inte omfattas av bestämmelserna om makar i denna lag och inte har en make utomlands, beviljas höjningen till dubbelt belopp i fråga om de barn för vilka den skattskyldige är enda vårdnadshavare.

127 a §

Hushållsavdrag

En skattskyldig får från skatten dra av en del av de belopp som han eller hon har betalat för arbete som utförts i en bostad eller fritidsbostad som han eller hon använder (*hushållsavdrag*). Till avdrag berättigar normalt hushålls-, omsorgs- och vårdarbete samt arbete som innebär underhåll eller ombyggnad av bostad eller fritidsbostad. Avdraget är högst 2 250 euro per år och det beviljas endast i den utsträckning som den i 127 b § avsedda avdragbara delen av kostnaderna överskrider 100 euro. Maximibeloppet enligt detta moment höjs med 2 250 euro till 4 500 euro per år för enpersonshushåll och ensamförsörjare.

127 b §

Grunden för hushållsavdrag

Den skattskyldige får dra av

1) arbetsgivares sjukförsäkringsavgift, obligatorisk arbetspensionsavgift, olycksfallsförsäkringspremie, arbetslöshetsförsäkringspremie och grupplivförsäkringspremie som den skattskyldige har betalt för sådant arbete som berättigar till hushållsavdrag samt dessutom 15 procent av den utbetalda lönen,

2) 40 procent av en ersättning för sådant arbete som berättigar till hushållsavdrag och som har betalats till en i förskottsuppbörsregistret införd person som avses i 25 § i lagen om förskottsuppbörd och som idkar inkomstskattepliktig verksamhet; ett motsvarande avdrag får göras också för en ersättning för arbete som har betalats på basis av arbete som utförts i en annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om den skattskyldige visar att betalningsmottagaren inte har gjort sig skyldig till sådana försummelse som avses i 26 § i lagen om förskottsuppbörd,

3) 40 procent av en ersättning för normalt hushålls-, omsorgs- och vårdarbete som har betalats till ett allmännyttigt samfund som avses i 22 §.

127 f §

Hushållsavdragets maximibelopp och grunden för avdraget för avstående från oljeuppvärmning under skatteåren 2025—2027

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 127 a § 1 mom. är hushållsavdraget under skatteåren 2022—2027 högst 3 500 euro per år, dock så att i maximibeloppet för skatteåren 2022—2027 kan

Betänkande FiUB 16/2024 rd
Reservation 2

ingå ett avdrag på högst 2 250 euro som beviljas på basis av annat avdragsgillt arbete än sådant som gäller avstående från oljeuppvärmning samt på basis av sedvanligt hushålls-, omsorgs- eller vårdarbete. Med avvikelse från vad som föreskrivs i 127 a § 1 mom. är hushållsavdraget högst 7 000 euro per år för enpersonshushåll och ensamförsörjare skatteåren 2022—2027, dock så att i maximibeloppet för skatteåren 2022—2027 kan ingå ett avdrag på högst 4 500 euro som beviljas på basis av annat avdragsgillt arbete än sådant som gäller avstående från oljeuppvärmning samt på basis av sedvanligt hushålls-, omsorgs- eller vårdarbete.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 127 b § 1 och 2 punkten får den skattskyldige under skatteåren 2022—2027 för sedvanligt hushålls-, omsorgs- eller vårdarbete och för avstående från oljeuppvärmning dra av

1) arbetsgivares sjukförsäkringsavgift, obligatorisk arbetspensionsavgift, olycksfallsförsäkringspremie, arbetslöshetsförsäkringspremie och grupplivförsäkringspremie som den skattskyldige har betalt för sådant arbete som berättigar till hushållsavdrag samt dessutom 30 procent av den utbetalda lönen,

2) 60 procent av en ersättning för sådant arbete som berättigar till hushållsavdrag och som har betalats till en i förskottsuppbörsregistret införd person som avses i 25 § i lagen om förskottsuppbörd och som idkar inkomstskattepliktig verksamhet; ett motsvarande avdrag får göras också för en ersättning för arbete som har betalats på basis av arbete som utförts i en annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om den skattskyldige visar att betalningsmottagaren inte har gjort sig skyldig till sådana försummelse som avses i 26 § i lagen om förskottsuppbörd.

Med avstående från oljeuppvärmning avses åtgärder för ändring av ett byggnadsspecifikt uppvärmningssystem genom vilka ett oljeuppvärmningssystem avlägsnas och ersätts med ett annat uppvärmningssystem än ett byggnadsspecifikt uppvärmningssystem som använder fossila bränslen.

I övrigt tillämpas på hushållsavdrag som beviljas på basis av avstående från oljeuppvärmning och på basis av sedvanligt hushålls-, omsorgs- eller vårdarbete vad som föreskrivs i 127 a—127c §.

Ikraftträdande
(Som i FiUB)

Helsingfors 8.11.2024

Markus Lohi cent
Hannu Hoskonen cent

Betänkande FiUB 16/2024 rd Reservation 3

Reservation 3 /gröna

Motivering

En grön skattereform

Regeringens skattepolitik är orättvis och ojämlik. Regeringen riktar nedskärningar till dem som har det allra sämst ställt, samtidigt som de allra rikaste får nytta av dem. Exempelvis enligt social- och hälsovårdsministeriets färskva konsekvensbedömning drabbar de mest betydande negativa konsekvenserna av ändringarna de personer som redan är i utsatt ställning, det vill säga låginkomsttagare och personer som i stor utsträckning använder offentliga tjänster.

Enligt De Gröna bör Finland genomföra en grön skattereform där beskattningen inriktas på skadeverkningar och konsumtion i stället för på aktivitet. En grön skattereform skulle förbättra arbetslösheten och sätta rätt pris på klimat- och naturskador. Samtidigt minskar inkomstskillnaderna.

Som ett led i den gröna skattereformen skulle vi lindra beskattningen av förvärvsinkomster med särskild tonvikt på barnfamiljer med låga inkomster samt långtidsarbetslösa och unga som blir sysselsatta. Samtidigt ser vi till att man håller fast vid en tillräcklig skattebas. Till exempel på grund av elektrifieringen av trafiken minskar Finlands totala skattekvot. Vi vill beskatta klimat- och naturskador och gallra bland skatteutgifter som är skadliga för miljön. Alla företagsstöd bör bedömas mycket kritiskt i fråga om kostnadseffektivitet och genomslag, i synnerhet när de har skadliga miljökonsekvenser.

Regeringen beslutade i fjol att höja den nedre gränsen för solidaritetsskatten, som gynnar de mest förmögna finländarna. Regeringen har inte för avsikt att ändra kurs under 2025. Enligt de gröna är det inte motiverat att lindra beskattningen av höginkomsttagare, eftersom regeringen samtidigt riktar nedskärningar särskilt till barn och unga samt till dem som redan har det sämst ställt. Vi vill ha kvar en solidaritetsskatt på 2023 års nivå och vi vill permanenta skatten.

Beskattningen av onoterade aktiebolag bör reformeras

I beskattningen av företag bör man sträva efter att vara tydlig och neutral i förhållande till näringsgrenarna och företagets struktur. På så sätt blir konkurrensen effektiv på marknaden och kapitalet styrs på ett lönsamt sätt.

En av de tydligaste bristerna i Finlands skattesystem hänför sig till skattelättnaden för vinstutdelning från onoterade bolag. Beskattningen av vinstutdelning från onoterade bolag lyfts i många undersökningar och rapporter fram som ett av de tydligaste problemen i Finlands skattesystem. Motsvarande skatteförmån finns inte i något annat europeiskt land.

Den nuvarande lättnaden gynnar materiell förmögenhet på bekostnad av immateriella tillgångar. Det innebär att företagen behandlas olika. När det finns fördelar med att samla på sig nettoförmögenhet, minskar investeringsviljan. Den låga beskattningen av utdelningsinkomster uppmuntrar

Betänkande FiUB 16/2024 rd **Reservation 3**

också till att förvärvsinkomster omvandlas till kapitalinkomster och uppmuntrar till att använda företag för förvaltning av personlig egendom.

Regeringen ingriper dock fortfarande inte i detta missförhållande, trots kritik från ett stort antal sakkunniga. Till exempel Finnwatchs rapport från 2021 om beskattningen av utdelning från onoterade aktiebolag relaterade de viktigaste vetenskapliga undersökningarna av utdelningsbeskattningen samt arbetsgruppsrapporterna om ämnet under det senaste decenniet. Ett av de viktigaste resultaten i rapporten var att det utifrån undersökningarna står klart att det finns åtskilliga problem med beskattningen av utdelningen från onoterade aktiebolag. De Gröna föreslår därför att beskattningen av utdelning från onoterade bolag ändras i en mer neutral riktning som främjar en effektiv konkurrens på marknaden. Skattereformen skulle också underlätta för statsfinanserna i dagens krävande ekonomiska läge.

Beskattning av pensioner

Regeringens nedskärningspolitik drabbar särskilt de unga, som får en oskäligt stor börda för anpassningsåtgärderna. Det är alltså motiverat att också granska hur pensionsökningen kan dämpas. Men det måste göras så att pensionärsfattigdomen inte fördjupas. I Finland är pensionärsfattigdomen ett problem som vi målmedvetet bör ingripa i.

Många av regeringens nedskärningar drabbar pensionärerna. Regeringen höjer till exempel priset på läkemedel och kundavgifter samtidigt som vårdgarantin luckras upp. Regeringen gör betydande nedskärningar i social- och hälsovårdstjänsterna. Bland pensionärerna finns det många som använder offentliga tjänster och som nu särskilt drabbas av regeringens nedskärningar. Regeringen bör därför återta dessa nedskärningar samtidigt som det blir möjligt att dämpa ökningen av de största pensionerna.

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 2—6 enligt betänkandet,

*att riksdagen godkänner lagförslag 1 med följande ändringar (**Reservationens ändringsförslag**),*

*att riksdagen godkänner fyra uttalanden. (**Reservationens förslag till uttalanden**)*

Betänkande FiUB 16/2024 rd
Reservation 3

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag

om inkomstskatteskalan för 2025

I enlighet med riksdagens föreskrivs:

1 §

Vid beskattningen för 2025 bestäms den inkomstskatt för förvärvsinkomst som enligt inkomstskattelagen (1535/1992) ska betalas till staten i enlighet med en progressiv inkomstskatteskala enligt följande:

Beskattningsbar förvärvsinkomst, euro	Skatt vid nedre gränsen, euro	Skatt på den del av inkomsten som överstiger den nedre gränsen, %
0	0	12,64
21 200	2 679,68	19
31 500	4 636,68	30,25
52 100	10 868,18	34
88 200	23 142,18	44,25
150 000	48 943,68	44,25

Ikraftträdande
(Som i FiUB)

Reservationens förslag till uttalanden

1. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att genomföra en grön skatte-reform och lindra skatten på förvärvsinkomster på ett sätt som minskar barnfamiljsfattigdomen och främjar sysselsättningen bland långtidsarbetslösa och unga.

Betänkande FiUB 16/2024 rd
Reservation 3

2. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att införa solidaritetskatten i den permanenta lagstiftningen.

3. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att lindra inkomstbeskattningen med tonvikt på de lägre inkomstdecilerna för att minska fattigdom bland pensionärer.

4. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att avdraget för arbetsresekostnader ska bli kilometerbaserat.

Helsingfors 8.11.2024

Krista Mikkonen gröna

Betänkande FiUB 16/2024 rd
Reservation 4

Reservation 4 /vänst

Motivering

Regeringens ändringar i beskattningen leder i stort sett till att inkomstskillnaderna ökar och skattesystemets progressivitet minskar, även om beskattningen i denna proposition delvis korrigeras i en mer progressiv riktning.

Trots att regeringen nu tänker låta bli att genomföra indexjusteringar i de två högsta inkomstklasserna, kompenserar detta endast till en liten del för de tidigare skattelättnaderna för höginkomsttagare. Vänstern föreslår att den nedre gränsen för solidaritetsskatten återställs till den nivå som gällde under förra regeringsperioden, för dem som tjänar cirka 85 800 euro per år.

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 2—6 enligt betänkandet,

*att riksdagen godkänner lagförslag 1 med följande ändringar (**Reservationens ändringsförslag**).*

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag

om inkomstskatteskalan för 2025

I enlighet med riksdagens föreskrivs:

1 §

Vid beskattningen för 2025 bestäms den inkomstskatt för förvärvsinkomst som enligt inkomstskattelagen (1535/1992) ska betalas till staten i enlighet med en progressiv inkomstskatteskala enligt följande:

Betänkande FiUB 16/2024 rd
Reservation 4

Beskattningsbar förvärvsinkomst, euro	Skatt vid nedre gränsen, euro	Skatt på den del av inkomsten som överstiger den nedre gränsen, %
0	0	12,64
21 200	2 679,68	19
31 500	4 636,68	30,25
52 100	10 868,18	34
85 800	22 326,18	44,25

Ikraftträdande
(Som i FiUB)

Helsingfors 8.11.2024

Laura Meriluoto vänst